

DOKTORIÕPPE KORRALDUS NING DOKTORIKRAADI KAITSMISE TINGIMUSED JA KORD EESTI MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIAS

I Üldsätted

1. Käesolev määrus sätestab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (edaspidi akadeemia) doktoriõppe alustamise ja läbiviimise korra erisused võrreldes teiste õppeastmetega, doktoritöödele esitatavad nõuded ning doktorikraadi kaitsmise tingimused ja korra. Vastuvõtu ja õppekorralduse üldised alused on sätestatud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia vastuvõtueeskirja ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppekorralduseeskirjaga.

2. Doktoriõppe nominaalkestus on neli aastat ja arvestuslik maht 240 ainepunkti. Doktorandi nominaalne õppeaeg pikeneb:

- kuni nelja aasta võrra, kui seda näeb ette doktorandi individuaalplaani;
- kuni kolmeaastase lapse hooldamiseks doktoriõppes eemal olnud aja võrra;
- aja- või asendusteenistuses olnud aja võrra.

Doktoriõppe lõpeb doktoritöö kaitsmisega. [13.06.2022]

3. Doktoriõppe läbimise aluseks on doktoriõppekava, millel on kaks suunda:

- muusikateaduslik suund;
- loovuurimuslik suund muusika või teatri valdkonnas. [13.06.2022]

3¹. Doktorant võib doktoriõpet läbida

- nooremteadurina, kellega akadeemia sõlmib doktoriõppekava läbimiseks tähtajalise töölepingu ja kellel on akadeemias nii töötaja kui ka üliõpilase staatus;
- doktorant-üliõpilasena, kes finantseerib oma doktoriõpinguid ise ja kellel on akadeemias doktorandina üliõpilase staatus;
- teadmussiirde doktorandina, kelle doktoritöö või loovuurimuslik doktoriprojekt valmib mõnes teises organisatsioonis töötades; vastava organisatsiooniga sõlmib akadeemia koostöölepingu, akadeemias on teadmussiirde doktorant üliõpilase staatuses. [13.06.2022]

4. Doktoriõpet korraldab akadeemia doktoriõppe keskus, mille juhataja valimine ja tegevus toimuvad senati kehtestatud korras. Doktoriõppe keskuse juurde kuuluvad doktorinõukogu ja õppekava nõukogu. Doktorinõukogu atesteerib doktorante ja otsustab doktoritööde kaitsmisel doktorikraadi omistamise üle. Õppekava nõukogu on nõuandev organ, mis toetab akadeemia doktoriõppekavade arendamist. Doktoriõppe keskuse juhataja on ühtlasi doktorinõukogu esimees ja vastutab doktoriõppe teadusliku osa eest. Doktorinõukogu aseesimees vastutab doktoriõppe loomingulise osa eest. Doktorinõukogu aseesimehe nimetab rektor.

4¹. Lisaks esimehele ja aseesimehele kuuluvad doktorinõukogu alaliste liikmete hulka akadeemia viis doktorikraadi või vastavat kvalifikatsiooni omavat õppejõudu või teadustöötajat, kelle nimetab rektor doktoriõppe keskuse juhataja esildise alusel. Konkreetseks atesteerimiseks või doktoritöö kaitsmiseks võib rektor doktorinõukogu koosseisu nimetada kuni kolm ajutist liiget.

Doktorinõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt viis doktorinõukogu liiget, sealhulgas vähemalt kolm alalist liiget. Doktorinõukogu tööga seotud dokumentatsiooni ja asjaajamise eest vastutab doktoriõppe sekretär, kes ei ole doktorinõukogu hääleõiguslik liige. [13.06.2022]

4². Õppekava nõukogu koosseisu kuuluvad doktorinõukogu esimees ja aseesimees, doktoriõppega seotud EMTA õppejõudude ja teadustöötajate esindajad, doktorantide esindaja ja vähemalt kaks eksperti väljastpoolt akadeemiat. Õppekava nõukogu käib koos vähemalt kord aastas ja selle kutsub kokku doktoriõppe keskuse juhataja.

5. Doktoriõppe õppekohad täidetakse avaliku konkursiga erialaeksami tulemuste alusel. Konkursi edukalt läbinud kandidaatidega lepitakse läbirääkimiste teel kokku punktis 3¹ nimetatud doktoriõppe vorm. Läbirääkimiste järjekorra määrab eksami tulemuste põhjal moodustatud kandidaatide paremusjärjestus. Teadmussiirde doktorandi õppekoha võib täita ka väljastpoolt avalikku konkurssi. [13.06.2022]

6. Doktoriõppe keskus määrab doktorandile doktoritöö juhendaja, arvestades võimaluse korral doktorandi sooviga. Muusikateadusliku suuna doktorandile määratakse üldjuhul üks juhendaja, loovuurimusliku suuna doktorandile kaks juhendajat. Üks juhendaja võib olla ka väljastpoolt akadeemiat. Teadusliku doktoritöö ja loovuurimusliku doktoriprojekti uurimusliku osa juhendajal peab olema doktorikraad või sellele vastav teaduskraad. Loomingulise osa juhendajaks määratakse üldjuhul vastava eriala professor, emeriitprofessor või vanemlektor, kelle puhul doktorikraad ei ole nõutav. [13.06.2022]

6¹. Kuu aja jooksul alates doktoriõppesse immatrikuleerimisest koostab doktorant koostöös juhendaja, doktoriõppe keskuse juhataja ja doktoriõppe sekretäriga vormikohase individuaalplaani kogu doktoriõppe perioodiks. Igaks õppeaastaks koostab doktorant täpsustatud individuaalplaani, mis hõlmab õppekava täitmiseks ja õpiväljundite saavutamiseks vajalikke tegevusi. [13.06.2022]

7. Doktorandi individuaalplaani täitmist hindab doktorinõukogu kord aastas toimuva atesteerimise käigus. Atesteerimise korra kehtestab senat. [13.06.2022]

8. Senati kehtestatud tingimustel ja korras võib doktorant või doktoriõppesse astuja taotleda oma varasemate õpitulemuste ja erialase töökogemuse arvestamist vastuvõtunõuete ja õppekava täitmisel. Taotluse vaatab läbi VÕTA komisjon, millesse on kaasatud doktoriõppe keskuse juhataja.

9. Doktorikraadi võib taotleda ka eksternina. Eksternina doktoritöö kaitsmiseks peab isikul olema läbitud doktoriõppekava. [13.06.2022]

II Doktoriõppe loovuurimuslik suund muusika või teatri valdkonnas

10. Loovuurimusliku suuna doktoriõppekava koosneb loovuurimuslikust doktoriprojektist, seda toetavatest põhiõpingutest ning täiendavatest õpingutest ja praktikast. Loovuurimuslik doktoriprojekt koosneb doktorikontsertidest vm loometööde esitustest ja uurimuslikust doktoritööst.

Doktoriõppe jooksul peab loovuurimusliku suuna doktorant osalema rahvusvahelistes loomingulistes projektides või tema loometöö peab olema muul viisil rahvusvaheliselt tunnustatud.
[13.06.2022]

11. Doktorikontsertide ja loometööde esitlused on avalikud (välja kuulutatud meedias, avalikus ruumis ja akadeemia kodulehel). Nende korraldajaks võib olla akadeemia kontserdi- ja etenduskeskus või mõni muu organisatsioon. Kontserdid jm loometööde esitused toimuvad Tallinnas, doktoriõppe keskuse nõusolekul ka mujal. Doktoriõppe keskus võib loometööna aktsepteerida ka doktorandi õppeajal avalikul esinemisel tehtud või tunnustatud väljaandja poolt avaldatud salvestist (interpretatsiooni- ja teatrierialadel kuni ühte, kompositsiooni erialal kuni kahte, multimediaalsete kompositsioonide, filmimuusika jm põhjendatud erijuhtumite puhul kuni kolme).

12. Doktorant registreerib end doktorikontsertideks jt loometöö esitusteks doktoriõppe sekretäri juures vähemalt kaks kuud enne nende toimumist, esitades vormikohase avalduse koos juhendaja kooskõlastuse ja kavaga. Juhendaja ülesandeks on jälgida doktorikontserdi kava vastavust kehtestatud nõuetele. Hiljemalt üks kuu enne loometöö esitust peab doktorant doktoriõppe sekretärile esitama oma kontserdikava või loomingulise projekti kirjaliku tutvustuse (vähemalt 3000 täheruumi).

12¹. Doktorant korraldab oma doktorikontserdi vm loometöö esituse audio- või videosalvestamise ning esitab kahe kuu jooksul pärast kontserdi toimumist salvestise doktoriõppe sekretärile. Salvestuse tellimiseks võib doktorant pöörduda akadeemia tehnoloogiakeskuse poole. Salvestamise kulud katab sel juhul akadeemia. Salvestisi säilitatakse akadeemia raamatukogus.

13. Doktorikontserte jt loometööde esitusi hindab doktorinõukogu aseesimehe ettepanekul moodustatud vähemalt viieliikmeline komisjon, mille kinnitab rektor aseesimehe esildise alusel. Igaks esituseks kaasatakse komisjoni koosseisu vähemalt üks rahvusvaheliselt tunnustatud loovisik väljastpoolt akadeemiat. Esitustele järgnevast komisjoni kinnisest koosolekust võtab osa ka doktorandi loominguline juhendaja, kes saab sõna omapoolseks kommentaariks doktorandi töö kohta. Komisjoni arutelul võib viibida ka doktorant. Komisjoni arutus protokollitakse. Lõpuks hindavad kõik komisjoni liikmed tööd akadeemia ühtse hindamisskaala alusel. Kõik positiivsed hinded tähendavad edukat sooritust. Lõpphindeks kujuneb kõigi komisjoni liikmete antud hinnete ümardatud keskmine. Kui keskmine hinne jääb täpselt kahe hinde vahele (näit 4,5), siis lähtutakse ümardamisel komisjoni esimehe antud hindest.

14. Loovuurimusliku suuna kirjalik doktoritöö on iseseisev uurimuslik töö, mille pikkus ilma lisadeta on 80 000–100 000 täheruumi. Töö teema on eriala seisukohalt oluline küsimus ning töö toetab loovuurimuslikku doktoriprojekti tervikuna või mõnd selle osa. Doktoritöö näitab probleemi käsitleva kirjanduse mitmekülgset tundmist, toetub teaduslikult põhjendatud metoodikale ja esitab omapoolseid lahendusi või täiendusi senisele teadmisele. Töö vormistamisel järgitakse akadeemia kraaditööde kinnitatud vormistamisnõudeid. Töö kaitsmiseks esitab doktorant käsikirja doktoriõppe keskuse juhatajale. Doktoriõppe keskuse juhataja määrab käsikirjale retsensendi, kes soovib võtta töö kaitsmisele, võtta kaitsmisele pärast ümbertöötamist või töö tagasi lükata.

15. Loovuurimusliku suuna doktoritöö esitatakse kaitsmiseks neljas köidetud eksemplaris (neist

kaks kõvas köites) vähemalt kuu aega enne kaitsmist ja pannakse tutvumiseks välja akadeemia raamatukogus. Koos köidetud eksemplaridega esitab doktorant doktoriõppe sekretärile doktoritöö elektroonilise koopia (pdf-failina), mis tehakse kättesaadavaks raamatukogu elektronkataloogi vahendusel, juhul kui töö elektrooniline publitseerimine ei ole piiratud autoriõigusega. Töö keelenõuded ja kaitsmise protseduur on samad, mis teadusliku haru doktoritöö puhul (vt punktid 20, 22 ja 23). Informatsioon kaitsmise kohta pannakse välja akadeemia kodulehele.

III Doktoriõppe muusikateaduslik suund

16. Muusikateadusliku suuna doktoriõppekava koosneb doktoritööst (doktoriväitekirjast), seda toetavatest põhiõpingutest ning täiendavatest õpingutest ja praktikast. [13.06.2022]

17. Muusikateadusliku suuna doktoritöö kujutab endast konkreetse teadusvaldkonna olulise probleemi põhjalikku läbitöötamist, see peab näitama probleemi käsitleva kirjanduse mitmekülgsust tundmist, kirjeldama ja analüüsima materjali teaduslikult põhjendatud metoodika alusel ja esitama probleemi originaalse lahenduse. Doktoritöoks võib olla (1) väitekirjana ilmunud iseseisev töö, (2) kokkuvõtva ülevaateartikliga varustatud publikatsioonide seeria e artikliväitekiri, (3) trükitud monograafia. Doktoritöö maht on 160 000 kuni 450 000 täheruumi. Töö vormistamisel tuleb järgida akadeemia kraaditööde kinnitatud vormistamisnõudeid.

18. Töö kaitsmiseks ja selle trükkimiseks EMTA väitekirjade seerias esitab doktorant käsikirja doktoriõppe keskuse juhatajale. Doktoriõppe keskuse juhataja määrab käsikirjale kaks retsensenti, kes soovivad võtta töö kaitsmisele, võtta kaitsmisele pärast ümbertöötamist või tagasi lükata. Lõpliku otsuse väitekirja kaitsmisele lubamise kohta langetab doktoriõppe keskus. EMTA doktoriõppe keskusele võib väitekirjana esitada ka valmis trükiseid, mille kaitsmisele lubamine otsustatakse samuti kahe retsensendi hinnangu alusel. Artikliväitekirja puhul tuleb trükitud artiklid kokku köita, varustada ühise sissejuhatusega ning esitada doktoriõppe keskuse juhatajale, kes vajadusel määrab sellele ühe retsensendi.

19. Muusikateadusliku suuna doktoritöö võib kaitsmisele lubada vaid juhul, kui selle tulemused on eelnevalt publitseeritud. Artikliväitekirja puhul on eelduseks kolm artiklit rahvusvahelise levikuga eelretsenseeritavates ajakirjades või kogumikes. Väitekirja või doktoritööna kaitstava trükitud monograafia puhul on eelduseks kolm teaduspublikatsiooni, sh vähemalt üks doktoritöö tulemusi tutvustav artikkel rahvusvahelise levikuga eelretsenseeritavas ajakirjas või kogumikus. Doktoritöö võib kaitsmisele lubada ka siis, kui selle aluseks olevad artiklid ei ole veel trükitud ilmunud, kuid on olemas ametlik kinnitus nende avaldamiseks vastuvõtmise kohta.

20. Kui töö ei ole eesti keeles, võib doktoriõppe keskuse juhataja saata selle enne kaitsmisele lubamist keeleekspertiisi. Ekspertiisi ei nõuta neilt artikliväitekirjadelt, milles olevad artiklid on ilmunud eelretsenseeritavates ajakirjades või kogumikes. Kaitsmisele lubatakse väitekirju keeltes, mida doktorinõukogu liikmed on võimelised lugema ja hindama. Kaitsmine ise võib toimuda teises keeles kui dissertatsiooni keel. Doktoritöö juurde kuulub kokkuvõtte doktoritöö eesmärkidest, uurimismeetoditest ja töö tulemustest, mis on võõrkeelse doktoritöö puhul eestikeelne, eestikeelse töö puhul inglise- või saksa keelne.

21. Väitekirj trükitakse raamatuna vähemalt 70 eksemplaris ning see peab olema ilmunud vähemalt üks kuu enne kaitsmist. Väitekirja vähemalt kakskümmend eksemplari saadetakse laiali doktoriõppe sekretäri käes oleva nimekirja alusel ning neile lisatakse teade kaitsmise koha, aja ning oponendi nimega. Artikliväitekirj tuleb esitada neljas köidetud eksemplaris vähemalt kuu aega enne kaitsmist ja see pannakse tutvumiseks välja akadeemia raamatukogus. Koos trükitud eksemplaridega esitab doktorant doktoriõppe sekretärile doktoritöö elektroonilise koopia (pdf-failina), mis tehakse kättesaadavaks raamatukogu elektronkataloogi vahendusel, juhul kui töö elektrooniline publitseerimine ei ole piiratud autoriõigusega. Informatsioon kaitsmise kohta koos lingiga doktoritöö kokkuvõttele või töö terviktekstile pannakse välja akadeemia kodulehele.

22. Doktoriõppe keskuse juhataja määrab kaitsmisele lubamisel tööle oponendi, vajadusel kaks oponenti, kes on doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga eksperdid (loovuurimusliku suuna doktoritöö kaitsmisel võib üks oponent olla tunnustatud loovisik, kellel ei ole doktorikraadi). Üks oponent peab olema väljastpoolt akadeemiat. Enne kaitsmist teeb õppeosakond doktoriõppe keskuse juhatajale esildise, millele lisab kogu dokumentatsiooni, mis tõendab õppekava täitmist täies mahus. Kaitsmine koosneb järgmistest osadest: väitleja ettekanne, oponendi sõnavõtt ning küsimused, oponendi ja doktorandi väitlus (kui oponente on kaks, siis ka teine sõnavõtt ning väitlus), üldine väitlus kaitsmisel osalejate ning doktorandi vahel, doktorandi lõppsõna. Kaitsmine saab toimuda vaid siis, kui kohal on kraaditaotleja ja vähemalt üks oponentidest (oponent väljastpoolt akadeemiat).

IV Doktoritöö hindamine ja doktorikraadi omistamine

23. Doktoritööd hindab ja doktorikraadi omistamise üle otsustab töö kaitsmisel doktorinõukogu. Kaitsmisel peab kohal olema vähemalt viis doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga doktorinõukogu liiget, sh vähemalt üks liige väljastpoolt akadeemiat, kelleks võib olla akadeemia-väline oponent. Doktorinõukogu arutus protokollitakse. Tööd hinnatakse eristavalt akadeemias kehtiva hindamiskaala alusel. Lõpphindeks saab doktorinõukogu liikmete poolt antud hinnete ümardatud keskmine. Positiivse hinde saanud töö kaitsjale omistatakse doktorikraad.

24. Doktorikraadi omistamist kinnitavad lõpudokumendid vormistatakse õppeosakonnas kahe nädala jooksul pärast doktorinõukogu otsuse väljakuulutamist. Doktoridiplomide pidulik üleandmine toimub akadeemia iga-aastaselt lõpetajate aktusel.

V Doktorikraadi vaidlustamine

25. Kraadi omistamise otsust on võimalik vaidlustada, kui doktoritöö kaitsmisel on rikutud õigusakte, kui doktoritöös esitatud andmed osutuvad võltsituiks või kui doktoritöö osutub plagiaadiks. Selleks tuleb esitada akadeemia rektorile kirjalik avaldus. Rektor saadab avalduse läbivaatamiseks doktorinõukogule, kes esitab oma põhjendatud seisukoha ühe kuu jooksul alates avalduse laekumise päevast.

26. Doktorinõukogu seisukoha alusel võtab rektor vastu ühe järgmistest otsustest:

- a. lugeda avaldus põhjendamatuks ja jätta kraadi omistamise otsus kehtima;
- b. lugeda avaldus põhjendatuks ja tühistada kraadi omistamise otsus.

27. Kraadi omistamise otsuse tühistamisel otsustab rektor, kas:

- a. lubada doktoritöö korduvkaitsmisele;
- b. lubada esitada uus doktoritöö;
- c. lõpetaja kaotab alatiseks kraadi taotlemise õiguse akadeemias.

VI Rakendussätted

28. Enne 2022/23. õppeaastat immatrikuleeritud doktorandile kohaldatakse õppe nominaalaja jooksul tema doktoriõppesse vastuvõtmise ajal kehtinud doktoriõppe korraldust. *[13.06.2022]*

EMTA nõukogu määrus nr 5 (vastu võetud 10.01.2007, protokoll nr 5, otsus nr 13; muudetud 30.04.2008, 01.10.2008, 30.06.2011 ja 19.03.2014, 09.12.2015, 20.09.2017, 13.06.2022)